

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus

Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat de Legibus, de Præceptis
Decalogi, de Restitutione, ac de Contractibus

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. V. De Promissione, & Donatione conditionali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40673

Clarus ex communi sententia docent non esse judicandum factam causa mortis, nisi sit facta mentio mortis, etiam si fiat tempore infirmitatis. Idcirco Azor. docet, donationem in testamentis, & codicillis non censi factam causa mortis, nisi sit facta mentio mortis, quamvis Clarus oppositum sentiat.

ARTIC. V.

De Promissione, & Donatione Conditionali.

- I. *Valida est donatio conditionata; & purificata conditione obligat, siue conditio sit de presenti, siue de praterito. Pariter si sit de futuro necessario, quin suspendatur obligatio usque ad purificationem conditionis.*
- II. *Si conditio sit de futuro contingenti, suspenditur obligatio usque ad eventum conditionis, sed donatio interim revocari non potest, nisi sit donatio causa mortis.*
- III. *Conditio impossibilis irritat donationem conditionatam; necnon quemcumque alium contractum, excepto contractu matrimoniali, & ultimis voluntatibus, in quibus habetur pro non adjecta.*
- IV. *Idem dicendum de conditione turpi; qua tamen reddit etiam irritum matrimonium, si sit contra ejus substantiam, videlicet contra bonum proles, fidei, & Sacramenti.*
- V. *Conditio isthac, Si non nupsieris, apposita ultimis voluntatibus, num habeatur pro non adjecta? Et quid de conditione, si Religionem non ingrediaris?*

I. **N**on dubitatur, Promissionem, & Donationem sub conditione de presenti, aut de praterito esse validas, & obligare, si conditio sit purificata. Pariter est valida, & ob-

ligat tam promissio quam donatio sub conditione de futuro necessario, puta si cras sol orietur, quia nunc verum est conditionem esse adimplendam, & sic censetur promissio facta sub conditione de presenti, ut docent communiter apud Gomez cap. 12. de Legat., & Less.

II. Quæritur nunc primo; An promissiones, & donationes sub conditione de futuro contingenti ante eventum conditionis obligent, & an revocari possint?

Respondeo, promissiones, & donationes sub conditione de futuro incerto, exempli gratia, si fies Sacerdos, non obligare ad illas implendas ante eventum conditionis, sed obligationem interim esse suspensam; obligare tamen ad illas interim non revocandas. Ita communiter; Et ratio est, quia promissor, seu donator non intendit se obligare ad dandum non purificata conditione, atque adeo ante hujus eventum ad nihil tenetur: Debet tamen promissionem, ac donationem interim non revocare, quia cum promissio sit acceptata, acquirit jus promissarius, ne revocetur ante conditionis eventum: Excipitur tamen donatio conditionalis facta mortis causa; ex jure enim positivo in leg. *Qui mortis causa, ff. De mortis causa donationibus*, inest in hac donatione conditio isthac tacita, nisi illam revocavero.

III. Quæritur secundo; Num donatio sub conditione impossibili, verbi gratia, si lunam detraxeris; aut sub conditione turpi, verbi gratia, si hostem occideris, pariat ullam obligationem.

Respondeo, & dico primo: Conditio reapse impossibilis non suspendit obligationem donationis conditionatæ, cum non possit expectari eventus conditionis. Sed universim irritat donationem, seu promissionem, immo omnem

muem alium Contractum; circumscripto tamen contractu Matrimonii, nec non ultimis voluntatibus, videlicet institutione hæredis, fideicommissio, legato, & donatione causa mortis, in quibus conditio impossibilis, aut turpis illis adjuncta habetur pro non adjuncta, ut constat ex variis juribus apud Gomezium de Legatis cap. 12. num. 67., & Lessi. cap. 18. num. 123. Ratio, cur universim conditio impossibilis omnem contractum irritet, itaut nulla ex eo confurgat obligatio, est, quia conditio isthæc denotat non adesse consensum in contrahente, nisi forte aliquando joco superaddatur.

Ratio autem, cur conditio impossibilis non irritet contractum matrimoniale, sed in eo habeatur pro non adjuncta, est, quia Gregor. IX. in *Cap. fin. de Conditionibus appositis*, statuit in favorem Matrimonii, tam conditiones impossibiles, quam turpes, quæ non sunt contra substantiam conjugii, non irritare contractum, sed habendas esse pro non adjunctis. Verum quidem est, id statui solum pro foro externo, quod præsumit adesse in his casibus consensum internum; at si revera consensus internus non adesset, matrimonium procul dubio non esset validum: Sicut neque est validum Matrimonium pro foro externo, si conditiones appositæ sint contra substantiam matrimonii, videlicet aut contra bonum prolis, ut si dicatur, *contraho tecum, si generationem prolis evites*; aut contra bonum fidei, seu fidelitatis, ut si dicatur, *contraho tecum, si corpore quæstum facies*; aut contra bonum Sacramenti, quod est indissolubile, dicendo, *verbi gratia, Contraho tecum, quousque reperiam ditioem*.

Ratio vero, cur conditio impossibilis ex jure pariter positivo apud Gomez loc. cit. non irritet ultimas voluntates, sed habeatur pro non adje-

cta, est, quia mortuo testatore non habetur modus interpretandi ejus voluntatem, num scilicet joco, an serio talem conditionem apposuerit; & ideo ad vitandas lites statutum est, ut conditio impossibilis in his contractibus habeatur pro non adjuncta: Nec solum pro foro externo, ut in contractu matrimonii, & Sponsalium, in quo citra internum consensum non potest dari obligatio in conscientia; sed etiam pro foro interno, quia potest in iis potestas humana supplere consensum internum, quatenus bona externa subduntur dispositioni juris humani supposita justa causa; quæ de facto habetur in casu nostro.

IV. Dico secundo: Conditio turpis (quæ dici solet conditio jure impossibilis, quatenus poni nequit jure inviolato,) si sit de futuro, irritat donationem, & quemvis alium contractum; (quamvis, ut diximus ex Gregor. IX., in contractu matrimonii, & in ultimis voluntatibus habeatur pro non adjuncta, si non sit contra substantiam conjugii:) Quare donatio, ac promissio non obligat, si fiat sub conditione turpi, verbi gratia, *Dummodo hostem occidas*, aut, *Dummodo ab operibus honestis abstineas*. Ratio est, quia quando conditio ista est de futuro, contractus obligaret; aut alliceret ad peccatum, quod est rationi dissonum: Si tamen conditio turpis sit de præterito, aut de præsentibus, cum ad peccatum non alliciat, contractum non irritat; unde valide donatur, verbi gratia, *dos fœminæ, quæ fuit, aut est meretrix, si resipiscat*. Quod autem donatur alicui sub conditione alicujus sceleris, verbi gratia *Conjugatæ, si consentiat in adulterium*, quantumvis ante patratum facinus contractus sit invalidus; patrato tamen scelere probabilius solvendum est, ut alias diximus.

V. Quæritur tertio: An donatio ista con-

conditionata, Si non nuperis, appo-
sita ultimæ voluntati, puta Legato,
obliget, etiamsi donatarius nuperis;
unde conditio isthæc habeatur pro non
adjecta?

Respondeo, olim jure Digestorum
apud Lessi. numer. 123. conditionem
istam habitam fuisse ut non adjectam,
idque in favorem matrimonii. Deinde
jure Codicis habetur pro non ad-
jecta solum relate ad primas nuptias,
non vero relate ad secundas; unde
Legatum relictum viduæ sub conditio-
ne, quod iterum non transeat ad nu-
ptias, non debetur illi, si non maneat

in sua viduitate. Et similiter legatum
relictum alicui sub conditione, quod
Religionem ingrediatur, non purifica-
ta hac conditione illi non debetur.
Contra vero legatum relictum alicui
sub conditione, quod nubat, illi debe-
tur, quamvis Religionem ingrediatur;
idque in favorem status Religiosi; Et
probabilius id verum est, quamvis te-
stator expresse dicat se donare alicui
centum si nubat, non vero si Religio-
nem ingrediatur; cum enim talis con-
ditio pariter retrahat a Religione, ha-
benda est pro non adjecta, ut fufius
dicemus quæst. ult. art. 7. de Legatis.

Q U Æ S T I O IX.

De aliis præcipuis Contractibus.

A Genus breviter Primo, de Fideiussione, Affecuratione, Pignore, & Hy-
potheca. Secundo, de Deposito, Commodato, & Precario. Tertio,
de Contractu Societatis. Quarto, de Ludo, & Sponsione. Quinto, de Quasi
Contractibus. In postrema deinde quæstione agemus de Testamento, & Le-
gatis, quæ uberem disceptandi segetem subministrant.

A R T I C. I.

De Fideiussione, Affecuratione, Pigno-
re, & Hypotheca.

- I. Per fideiussorem homo suscipit alterius
promittentis obligationem in ejus de-
fectum.
- II. Non tenetur fideiussor solvere in iis
casibus, in quibus Principalis non
teneretur. Nec antequam petatur.
Quid si plures in solidum fidejube-
ant? Obligatio fideiussionis transit
ad heredes.
- III. Cura usuram potest aliquid a prin-
cipali debitore accipi pro fideiussio-
ne.
- IV. Per Affecurationem suscipit quis in
se periculum rei aliena. Et quidem
Pars IV.

si id fiat gratis, est promissio libe-
ralis; si fiat pro pretio, reducitur
ad venditionem. Quodnam sit pre-
tium justum Affecurationis?

- V. Per contractum Pignoris datur Cre-
ditori res mobilis in securitatem cre-
diti. Per Hypothecam res immobi-
lis remanet apud debitorem obligata
creditori in securitatem.
- VI. Res, qua vendi non possunt, nec
possunt in pignus dari, ut res sacra,
qua tamen in quibusdam casibus
& pignorari, & vendi possunt.
- VII. Hypotheca dicitur esse Tacita, quan-
do ex juris dispositione involvitur in
aliquo contractu, ut ratione dotis
hypothecantur bona mariti, & in
aliis casibus.
- VIII. Hypotheca generalis extenditur ad
bona omnia etiam futura, nec im-
pedi

S